

Umyślny

„Śmierć ćwiartki” - jak regulacje dotyczące paczkowania alkoholu ingerują w kulturę

Napoje alkoholowe są powszechnie uznawane za istotny składnik kultury. Alkohol – jego produkcja, sprzedaż i konsumpcja podlega drobiazgowym regulacjom prawnym w większości państw świata.

Normy prawne określają nie tylko kwestie produkcji, przechowywania czy podawania alkoholu. W Unii Europejskiej chronione są także nazwy tradycyjnych produktów alkoholowych (Rozp. PE i Rady nr 110/2008) oraz ich receptury. Wartościom, którym zapewniono ochronę prawną jest w UE (a także w Polsce) nie tylko ograniczanie dostępu do alkoholu, jego opodatkowanie lub też troska o właściwe warunki jego produkcji, lecz także ochrona walorów kulturowych określonych napojów alkoholowych – specyficznych nazw regionalnych i tradycyjnych sposobów produkcji i butelkowania.

W polskiej kulturze był i jest obecny alkohol, w szczególności wódka (choć obecnie jej popularność słabnie). Często wspomiana (m. in. w literaturze i filmie) jest „ćwiartka wódki”, czyli butelka o pojemności 0,25 litra. Na podstawie licznych przykładów z polskiej kultury stwierdzić można, że alkohol jest istotnym jej składnikiem, a niewątpliwie był nim także ten o mocy 40%, w butelce o pojemności 250 ml.

Od 1 maja 2004 r. rozlewanie napojów spirytusowych dozwolone jest w zakresie od 100 ml do 2.000 ml wyłącznie 9 następujących nominalnych ilości: 100 - 200 - 350 - 500 - 700 - 1.000 - 1.500 - 1.750 - 2.000 (zgodnie z: Załącznikiem nr 1 do ustawy o towarach paczkowanych w związku z Rozp. PE i Rady nr 110/2008). Implementując prawo europejskie, nastawione na ochronę kulturowych wartości napojów alkoholowych usunięto słynną „ćwiartkę” z polskich sklepów, (zastępując ją butelkami 200 ml). Regulacja ta nie miała na celu ograniczenia spożycia alkoholu, uzasadniana była ujednolicaniem opakowań na terenie całej UE. Argument taki uznać należy za niewystarczający wobec istnienia kulturowych wartości, które być może nie powinny podlegać ochronie prawnej, ale też nie powinny być przez prawo wymazywane z otaczającej nas (kulturowej) rzeczywistości.